

عنوان مقاله:

گونه شناسی مزاری اسلامی در ایران، بر اساس مفاهیم قدسی تشبیه، تنزیه، جمال و جلال

محل انتشار:

دو فصلنامه مطالعات معماری ایران، دوره 1، شماره 2 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

مهدی حمزه نژاد - استادیار معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

صبا خراسانی مقدم - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، نویسنده مسئول

خلاصه مقاله:

در طول تاریخ، بناهای مذهبی به ویژه مزار امامان و بزرگان علم و عرفان، شکل های مختلفی به خود گرفته و به نظر می رسد تفاوت در نحوه تجلی صفات و مفاهیم، باعث ایجاد تفاوت هایی کالبدی در آنها گشته است. حال باید دید که آیا این تفاوت ها دارای مبانی معنی دار خاصی است و آیا بررسی چگونگی تفاوت ها می تواند در گونه شناسی مزار خواب مؤثر واقع شود؟ نگارندگان این تحقیق در صدد گونه شناسی مدارها، بر اساس تفاوت های معنایی و مفاهیم معرفتی مطرح شده در عرفان برآمدند و این گناهان را با استفاده از مفاهیم تشبیه، تنزیه و صفات جمال، جلال، در سه دسته مزارهای تشبیهی-جمالی، مزارهای تنزیهی-جلالی، مزارهای تشبیهی-جمالی، تنزیهی-جلالی مورد بررسی قرار داده و به بررسی ویژگی کالبدی مزارها، مرتبط با هر یک از این گونه ها پرداخته اند. در خلال پژوهش از طریق روش مقایسه تطبیقی، معیارهایی برای سه گونه در نظر گرفته شده است. به این ترتیب چگونه تشبیهی - جمالی دارای ویژگی های حداکثر رابطه با طبیعت تشبیهی، دلالت گری نشانه و نماد، اصالت مقبره در سامان دهی فضاهای مزار، قرارگیری مقبره در فضاهای درون، به کارگیری مصالح فاخر و در تزئین و وجود سلسله مراتب فضایی در رسیدن به مزارع است و بهترین نمونه در این گونه، مزار امامان شیعه می باشد. که در دوره صفوی و قاجار به اوج خود رسیده است. گونه تنزیهی - جلالی دارای ویژگی های حداقل رابطه با طبیعت تشبیهی، دلالتگری ایه، عدم اصالت مقبره در سامان دهی فضاهای مزار، عدم قرارگیری مقبره در فضای درون، به کارگیری مصالح کم بها و کم هزینه و عدم وجود سلسله مراتب فضایی در رسیدن به مزار است. بیشتر نمونه های این گونه، در میان اهل سنت رایج است که دارای کمترین میزان به کارگیری عناصر کالبدی و مجلل اند. گانه تشبیهی - جمالی و تنزیهی - جلالی دارای ویژگی های مشترک هر دو مزار است و در دوره های آل بویه و سبک خراسانی و رازی، رواج بیشتری داشته است.

کلمات کلیدی:

مزار، تشبیه، تنزیه، جمال، جلال، گونه شناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/443726>

